

REMISSVAR

Datum	Beteckning
2013-05-15	2013-110-2331
Er datum	Er beteckning
2013-02-21	DS 2013:6

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Utbildning för nyanlända elever – Mottagande och skolgång (Ds 2013:6)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tillstyrker promemorians förslag. CSN lämnar följande synpunkter.

5.7.1 Skolplikt för nyanlända elever

Skolplikten i gymnasieskolan

För CSN:s handläggning saknar det betydelse om eleverna har skolplikt eller inte när de bedriver studier i gymnasieskolan. Skolorna rapporterar eleverna till CSN och eleverna får studiehjälp i form av studiebidrag utan ansökan.

Om det anses önskvärt att uppföljning ska kunna göras av hur många elever som läser med skolplikt i gymnasieskolan och att denna uppföljning ska ske utifrån uppgifter från CSN, innebär det ökad uppgiftsskyldighet för skolorna och systemutvecklingsåtgärder hos CSN.

Dubbel sanktion

Studiehjälp får enligt 2 kap. 5 § studiestödslagen (1999:1395) bara lämnas för heltidsstudier. Av 2 kap. 2 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2001:6) om studiehjälp framgår att kravet för att studiehjälp ska lämnas är att eleven deltar i den verksamhet som ingår i utbildningen, om han eller hon inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev har mer än några enstaka timmars frånvaro utan giltigt skäl under en månad, förlorar han eller hon rätten till studiehjälp för denna tid. Därtill finns i 7 kap. 20–23 §§ skollagen (2010:800) regler om ansvar för att skolplikt fullgörs. Om en skolpliktig elev inte fullföljer sin skolgång, kan vårdnadshavaren föreläggas att göra vad denne är skyldig att göra för att så ska ske. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Indragen studiehjälp och vitesföreläggande för ej fullgjord skolplikt vid bristande närvaro, kan uppfattas som ”dubbla sanktioner” som inte står i proportion till den ogiltiga frånvarons omfattning. Om studiehjälp har betalats ut felaktigt eller med för stort belopp, kan dessutom krav på omedelbar återbetalning (återkrav) bli aktuellt.

2013-05-15

Då frågan inte berörs i den remitterade promemorian, föreslår CSN att den uppmärksammas i den fortsatta beredningen.

Ekonomiska konsekvenser

På sid. 89 skriver arbetsgruppen att deras förslag kan innebära att vissa elever som annars inte skulle ha gått gymnasieskolan, nu kommer att göra det inom ramen för förlängd skolplikt, men att förslaget förmodligen också kommer att innebära att vissa elever som idag går gymnasieskolans språkinträdning i stället kan komma att fullgöra fortsatt skolplikt inom grundskolan. Arbetsgruppen gör ingen bedömning av vad som är det troliga utfallet.

Om reformen innebär att fler elever än annars kommer att läsa i gymnasieskolan, får det effekter på utflödet av bidrag. Studiebidrag lämnas inte för årets samtliga månader, vilket innebär minskat utflöde jämfört med barnbidrag. Men elever i gymnasieskolan kan få andra former av studiehjälp, vilket ökar utflödet.

Dagliga resor och skolskjuts

Elever i gymnasieskolan kan ha rätt till bidrag för dagliga resor enligt lagen (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor. Om arbetsgruppens förslag att eleverna ska ha rätt till skolskjuts enligt samma regler som enligt skollagen gäller för grundskoleelever genomförs, innebär det att eleverna har rätt till bidrag enligt två olika regelverk. 2012 års studiehjälpsutredning (U 2012:02) har uppmärksammat denna fråga i sitt arbete med att se över hur studiestödet kan anpassas till att även omfatta de ungdomar som idag studerar med aktivitetsersättning eller förlängt barnbidrag. Utredningens uppdrag ska redovisas senast den 30 juni 2013.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av utredaren Nils Andersson. I arbetet med remissvaret har även förvaltningsledaren Ewa Eklund och utredarna Viktoria Sarwien och Alexandra Swenning Berglin deltagit.

Åke Svensson

Nils Andersson